

CATALUNYA SOCIAL

Any VIII. Núm. 362

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

5 de maig de 1928

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11 - BARCELONA

APARTAT 1036
TELÉF. 1171 A

Tres temes esbossats

França ha celebrat les seves eleccions generals amb una normalitat perfecta, amb un entusiasme serè, amb un esperit ciutadà inimitable. Ni s'han produït fets anormals de cap mena, ni la propaganda s'ha restringit, ni la mateixa ha adquirit aquelles monstruoses proporcions que sol adquirir a Nordamèrica, per exemple. Discursos, exposició de programes, formació de candidatures, i sobretot solucions sobre els problemes més vius actualment: qüestió de la moneda, problema internacional, deute, etc.

I el poble ha fet ús del sufragi universal amb aquell esperit de ciutadania propi d'aquella terra; i el resultat ha estat el lògic, l'atès per tot home que hagi seguit amb un xic de cura la política francesa: enfortiment de la política dels homes actualment governants, vot de confiança a En Poincaré i En Briand, l'un per a la política interior (sobretot en l'aspecte econòmic) i l'altre per a la política exterior (pacte de Locarno).

Aquestes eleccions, com dintre de poc temps les eleccions angleses, han demostrat clarament com l'arma del sufragi universal, en pobles educats políticament, no és pas una arma rovellada.

És clar que hi ha qui dirà: Cal això, primerament, que el poble sigui educat políticament.

Ben cert; però és que un poble s'educa políticament d'altra manera que exercitant els seus drets polítics? És que hi ha hagut fins ara cap poble al qual s'hagi educat políticament amb lliçons de càtedra o amb l'abstenció en l'ús dels seus drets?

Si el problema fonamental de l'educació política és aquest, el de l'ús dels drets polítics, no esperem mai l'educació política del poble a qui aquests drets li siguin privats d'exercitar.

* * *

A Itàlia s'ha produït un fet ben nou: deu mil obrers (segons les agències de premsa) han anat de Milà a Roma, en trens especials, per a ofrenar el seu homenatge al Duce, com a protesta per l'atemptat de Milà.

Un cop a la Ciutat Eterna han envaït l'arena del Coliseu i han retut l'homenatge al dictador, no

precisament amb aquell crit que tant deu recordar aquell colossal edifici: Ave, Cesar, morituri te salutant!, sinó amb un gest més modest, bon xic menys imperial.

I és que, quan més, ens trobem en època de modestes adhesions polítiques; no pas d'ofrena de la sang de les venes. Els gladiadors del Coliseu ara són ciutadans lliures i fills del treball quotidià, redimits pel cristianisme del domini eminent de l'Estat i del Cèsar.

Per això certes poses no ens agraden gens ni mica. Les àguiles imperials del Circ, si haguessin pogut revivre una mica, segurament que haurien acotat el cap amb fàstic; com ens passa als ciutadans lliures d'avui davant de certs gestos d'un regust imperialista desplaçat.

* * *

Hi ha qui diu: si l'associació obrera té un fi purament professional, per què no ha d'ésser lícita encara que no sigui confessional?

Hi ha qui diu: si el collectivisme es limita a una acció econòmica dins de la societat, per què no ha d'ésser compatible amb el catolicisme? És que el catolicisme porta en si mateix una forma determinada d'organització econòmico-social?

Hi ha qui diu: si al socialisme li treiem el seu caràcter ateu, la seva interpretació materialista de la història, els seus atacs a la família, no és cert que el socialisme no és incompatible amb el catolicisme?

I nosaltres contestarem: el primer que cal als homes que s'ocupen de qüestions socials és l'allunyar-se del simplisme. Els esperits senzills en excés fan de vegades un mal pregoníssim (sense intenció de fer-lo, naturalment). Perquè solament el simplisme pot estructurar els fets tals i com els planteegen els qui formulen les preguntes anteriors. Perquè si no fos aquest simplisme, aquells esperits ja sabrien que la realitat, fins al moment present, no ens ha donat mai una associació obrera sindical amb esperit purament professional; ni ens ha donat un collectivisme que hagi exercitat

una acció purament limitada al terreny econòmic, ni ens ha presentat un socialisme que s'hagi després de l'ateisme, de l'amor lliure, de la interpretació materialista de la història.

I si cada una d'aquestes manifestacions formen tots complexos dins la realitat, solament falsejant aquesta es poden plantejar les qüestions abans apuntades.

Tant valdria això com plantejar, per exemple, el problema de si el comunisme pot ésser compa-

tible amb un règim catòlic o no, quan el cert i real és que el comunisme, per ara i tant, se'n presenta realment embolcallat amb el sovietisme rus i amb els pitjors radicalismes francesos.

I si val a ocupar-nos de qüestions socials prescindint de la realitat dels fets socials tal i com ells es donen i es presenten, llavors no ens diguem homes afectats a les qüestions socials: diguem-nos gent idíl·lica que viu en una torre de vori, com un dia Tomàs Morus, com un dia Campanella...

LA MORT DEL JUST

Recordant un article aparegut fa un quant temps damunt d'aquestes planes signat pel nostre amic R. Camps, en el qual ens feia veure d'una manera escaient i encertada que els que lluiten en camp contrari al nostre fan ressaltar les morts dels seus i n'omplen pàgines senceres, i en canvi nosaltres deixem passar la mort de persones, que per bé que senzilles i humils, podrien servir de molt exemple i edificació. A propòsit d'això posava l'antitesi de la mort de "Brand" comentada per tota la premsa, amb la mort d'un senzill rectorat ignorada per tothom.

Doncs, bé, a base d'això, voldria també fer memòria de la mort cristiana que feia una mare de nou fills, en una població no pas gaire lluny de Barcelona, per tal que servís de llum als pares i a tothom d'edificació i exemple.

Era la Setmana Santa d'aquest any que s'ajeia al llit de mort la mare que us feia referència d'una malaltia crònica, sí, però mai amb símptomes tan alarmants. Veient que s'agreujava li foren administrats els Sants Sagraments que els rebé amb exemplaritat cristiana. Amb santa resignació va portar la creu de sofriments que Jesús li enviava en aquella Setmana precisament de dolor, essent particularment la set el seu més gros martiri, com per acostar-se més al seu divinal Espòs, qui en un d'aquells dies, des de la creu clavat, exclamava sedejant: "Tinc set."

En mig dels grans dolors que sofria amb la queixa, solament de jaculatòries que repetia sens parar, en un estat quasi cadavèric, revestida de fortalesa heroica, pròpia del vertader cristià que té posada la seva esperança i amor a Déu, crida tots els fills, sense voler que n'hi faltés cap, el més gran de setze anys i el més petit de quatre, i un cop acoblats tots al seu redós, els diu aquestes paraules: "Jo me'n vaig al cel, que no n'hi falti cap de vosaltres, a tots us hi espero." Com és natural les llàgrimes rodolaren cara avall dels circumstants, menys a ella, que com si ja vegés la realitat d'aquelles paraules, la seva cara s'il·luminava.

Paraules, en veritat, plenes de llum de les quals podríem treure'n moltes consideracions. Esguardem solament el caire que a mi m sembla més planer i oportú: "Jo me'n vaig al cel", com si diguéss, ja he complert la meua missió aquí a la terra, ja he portat la creu fins al calvari, vaig a morir, sí, però, com el diví model, Jesucrist, per ressuscitar. En efecte, providencialment el dissabte de glòria ressuscitava al cel. Com a complement els afegeix: "que no n'hi falti cap de vosaltres, a tots us hi espero", és a dir, que com altra mare dels Macabeus, els anima a lluitar i no amb paraules, sinó amb l'exemple. Ella va davant,

ha lluitat, ha vençut, i ara els mostra la corona, el cel. Els hi espera, diu ella, ensenyant-los que per ço va posar-los al món, perquè lluitant i vençant anessin a rebre l'aurèola de la immortalitat per coronar la testa de la seva mare que els espera amb els braços oberts.

Aprenquem les lliçons que Déu ens dona i obrim els ulls a la fe. Serveixin, aquestes ratlles humils, de llum als pares i d'exemple als fills perquè uns i altres puguem sumar-nos a les files de la cèlica pàtria.

J. ESTEVA V.

Per la Premsa catòlica

Document important

L'eminentíssim Cardenal-Arquebisbe de Toledo ha publicat una magnífica i fervorosa invitació per a celebrar dignament i amb molt de profit el "Dia de la Premsa Catòlica". Com és ja costum, el dia 29 de juny, festivitat de Sant Pere, dia que sembla fet exprés per una tan magna i caracteritzada obra catòlica social, és el dia dedicat a aquesta celebració.

El document és tan curt com expressiu i substancial. Comença així, i cal fixar-s'hi:

"Entre els valuosos elements que més eficaçment poden contribuir al desenrotllament de l'Acció Catòlica ocupa, certament, lloc de preferència la Premsa Catòlica."

"Fins el punt que pot assegurar-se que el més gran o el més petit floreixement de la premsa catòlica en una nació, invariablement marca l'índex de prosperitat de l'Acció Catòlica en la mateixa."

I aquesta magnífica i terminant declaració del Director suprem del moviment catòlico-social a Espanya, la desenrotlla i amplifica magistralment l'eminentíssim doctor Segura, recordant, a més a més, que l'Església ha dit de la Premsa Catòlica que "és l'arma més potent de l'apostolat cristià i que ha mirat i mira amb predilecció la "institució" espanyola del Dia de la Premsa Catòlica", la qual, "creada per a fins exclusivament patriòtics", ha arribat, avui dia, a obtenir "carta de naturalesa en tot el món catòlic".

Recorda a l'efecte, els testimonis dels Pontífexs a favor de la P. C. i l'autoritzat judici de l'Osservatore Romano a favor d'aquesta gran diada periodística, "que pot ésser — diu l'esmentat periòdic oficiós del Vaticà — el punt de sortida per a la resolució definitiva del problema de la premsa catòlica".

El Cardenal de Toledo acaba amb una fervorosa invocació dels favors divins sobre aquesta diada i el seu altíssim objecte, aquest preciós document.

No és que siguin mals pagadors, però...

III I DARRER

L'ESTEVE PIULACS NO VOL EL NEGOCI

Aquest, com els dos casos anteriors, és també rigorosament històric. No falta sinó que el lector trobés la clau per a interpretar els noms que jo no tinc el valor de declarar.

Diverses vegades he presentat als meus lectors (no precisament als lectors de CATALUNYA SOCIAL) el benemèrit barceloní Esteve Piulacs, que encara viu a la seva casa del carrer de les Freixures amb tot i que totes les seves relacions s'han traslladat als pisos moderns de l'eixampla, i he mirat de fer-lo simpàtic al través de la seva senzillesa, bonhomia i bon seny contra les temptatives modernistes dels anti-estevistes que cerquen mil maneres de ridiculitzar-lo.

L'Esteve Piulacs era bo de mena, com si diguéssim per herència. En la seva joventut, quan encara no era ben bé home d'experiència, ja cridava l'atenció per una barreja de seny i ardidesa als homes de negocis d'aquell temps que el tractaven. Parlo de molts anys enrera. En especial se'l mirava amb gran simpatia un amic del seu pare retornat d'Amèrica amb grans riqueses i que tenia el projecte d'instaurar una fàbrica cap el pla d'Hospitalet i ja havia comprat i pagat el camp. Era En Pius Padró. Entre els dos hi havien llargues converses, l'un es fiava de l'altre, concordaven en l'oportunitat de la instal·lació, en l'elecció del primer personal, en el pressupost que s'hi havia d'invertir; ja feien croquis de la fàbrica, ja havien pactat posar el despatx al carrer de les Freixures, en els baixos de la casa que habitava N'Esteve Piulacs, ja s'havien repartit el capital i la feina. El capital gairebé tot li posava En Pius Padró: només unes quantes mils pessetes hi aportava N'Esteve Piulacs. El primer correria amb la direcció general o gerència del negoci. El segon fóra el caixer durant el període de construcció i el cap del magatzem després. El mestre d'obres estava ja assenyalat, i només faltava posar-s'hi.

Fou en una de les darreres conferències la conversa que aquí reproduïm.

—Penso, deia l'Esteve, que hi ha molts diners a guanyar tot prestant un servei a la societat, si ho sabem agafar bé. Certament el capital de què disposem no és molt gran, però una actuació completament seriosa i el compliment exacte dels compromisos ens donarà més crèdit cada dia i el crèdit també és capital i cotitzable de moltes maneres.

—Encara hi ha maneres més expedites de suplir la falta de capital. Comencem per la construcció de la fàbrica. Res d'empresaris. Els empresaris som nosaltres. Els que fan aquest ofici són molt espavilats, volen escriptures i et cargolen tant com poden sense comptar les trampes que et fan a les obres. M'entén?

—Aneu-vos explicant.

—Cada pavelló s'encarrega a un petit mestre de cases de poble que es porti els seus paletes i els seus manobres. Aquesta mena de gent s'aconsola més i es deixa vigilar millor i no és tan exigent ni té tan mal geni. I, el que fa el cas, cobra quan tu vols.

—Em sembla que vaig comprendre.

—Com hem quedat, tu seràs el caixer. Els dies de pagament seran pocs. Tu tindràs el dret de caure malalt, si convé, el dia que toqui pagar. I si estàs bò, et miraràs i remiraràs les factures, les trobaràs poc detallades, els números poc clars, i, si convé, les aniràs ajornant d'una a altra setmana com més millor. Jo vigilaré les obres: a Amèrica vaig fer d'empresari i conec totes les trampes. Ai del que me'n faci una, per petita que sigui! Jo te'n passaré avís; se li faran ben justes amenaces, i s'acabarà amb una estisorada a la factura. M'entens?

—Cada vegada us entenc més.

—I amb el ferro: hi ha molt que fer amb el ferro, perquè la casa que ens el ven és forta. Amb aquest article s'hi té de tenir un art especial. Tot està contractat al centímetre. Cada peça té assenyalat el seu pes. I en arribar a l'obra tot serà revisat i els manaments ben especificats. Jo correré amb aquesta revisió. Si en sortiran de coses! i a cada cosa petita així com un retall d'ungla, paf! la sanció corresponent: reclamació, controvèrsia, retallada. M'entens?

—Com si fóssiu transparent, don Pius.

—I els fusters, i els guixaires, i els forns d'obra, i els que cavaràn els fonaments: tot així ben mirat i remirat sens deixar cap recó. I encara no som a la maquinària. M'entens?

—Fugi, home; ja ho crec. I veig que encara no heu acabat.

—Sí ara, precisament, amb la maquinària i les transmissions i les calderes vindrà el millor. Però no cal que anem tan endavant. Tot serà per l'istil. Es tot un sistema, noi; tot un sistema! M'entens?

—Que es deurà aplicar després a tota la marxa de la indústria i que perdurarà com un sistema cabdal.

—Ara sí que veig que m'entens. Però; això sí; sempre movent-nos dintre d'una formalitat i honradesa insuperables. Allò que en darrer terme s'hagi convingut en pagar, allò es paga al quart de centim, saps? com més tard millor, certament, però es paga. I el crèdit respondrà a la nostra actuació, com tu deies. M'entens?

—Vos entenc amb tota claredat; em faig càrrec del vostre sistema. Jo pensaré si de cas necessito alguna aclaració i demà a aquesta hora arrodonirem el tracte. Jo sempre tinc un bon conseller a punt; aquest és el coixí i a ell li demanaré la darrera paraula.

Així va acabar aquell dia la conversa. D'ella en sortí En Pius Padró més satisfet que un pavó quan fa la roda, i N'Esteve Piulacs més capficat que un condemnat a mort. I en acotjar-se al llit a les deu del vespre com és costum de tots els senyors Esteves, monologava dient:

“Certament, d'ocasions com aquestes no se'n presenten gaires a la vida: En Pius Padró és un bon capitalista que et brinda la seva companyia i una bona situació en el negoci. Quinze milt pessetes i una regular participació no són pas coses de menysprear. Però el seu sistema...”

I en aquest punt del monòleg es queda adormit com un tronc, vull dir, com un senyor Esteve. L'endemà, també com a tal, a les sis del matí ja era de peus a terra i, com si res els preocupés, a dos quarts

de set ja era a la parròquia de Sant Cugat a Missa. Si l'haguéssiu vist hauríeu dit que tota preocupació havia estat bandejada del seu esperit. Tranquil i rialler, com home que té pres el seu partit, esperava l'hora de la conversa amb En Pius Padró. Aquesta fou a les deu a casa del darrer al carrer de Sant Pere més Alt. I mentre En Pius escoltava amb la boca badada sens acabar ben bé d'entendre el que sentia, N'Esteve Piulacs parlava així:

—Porto el negoci consultat amb el coixí, i el coixí

m'ha dit que amb el sistema que vostè va proposar mai N'Esteve Piulacs no havia d'entrar en combinacions amb ningú. Dono, doncs, un pas enrrera i em reservo per a més endavant, renunciant els ofermaments generosos de vostè.

—Senyor Esteve, senyor Esteve i senyor Esteve! Tot d'una peça! Vet-ho aquí!

—I sempre servidor de Déu i de vostè.

JORDI ARNAU

La festa anyal de "Foment de Pietat Catalana"

El dia de la Mare de Déu de Montserrat, "Foment de Pietat Catalana" es va vestir de festa. En el pati hi havia garlandes de flors i poms de roses. Aquella casa de treball, d'on han sortit obres tan admirables, es va convertir en un jardí. Un hom abans d'arribar a la Biblioteca, on es celebrava la vetllada anual, havia de passar entremig de roses i de gracioses garlandes que perfumaven l'aire. No solament era el perfum de les flors el que omplia l'esperit d'un goig inefable, sinó la pau cristiana, que és la verdadera pau, que plana damunt d'aquella casa. La Mare de Déu, que brillava com un estel al centre del vestibul, era també voltada de roses. De les làmpares, com d'un pitxer, brollaven les flors perfumades.

La sala d'actes es va omplir ràpidament. "Foment de Pietat Catalana" té una història tan gloriosa i ha posat a les mans del devot català obres tan admirables, que tothom l'estima. No estimar i protegir una institució tan benemèrita, seria la més gran de les ingratituds. Ella ha fet el que encara no ha fet ningú. Unicament per haver escampat arreu de la nostra terra milers d'exemplars dels Sants Evangelis, ja mereix les simpaties dels bons cristians. Si la nostra activitat literària i els esforços editorials que s'han fet d'uns quants anys ençà, haguessin únicament consistit a llençar al mercat novel·les i llibres de versos, hauria mancat a la nostra cultura les obres de caràcter espiritual. "Foment de Pietat Catalana" ha completat l'obra cultural que realitzen les nostres cases editorials. No podia mancar en aquest desvetllament el caire religiós, que és el més essencial.

Sense l'esforç, doncs, d'aquella institució, que actua allunyada dels apassionaments que existeixen en altres sectors de la nostra cultura, i que no té altre desig que desvetllar el sentiment religiós del nostre poble, no hauria estat possible que el devot català disposés de totes les obres que li són necessàries per la seva perfecció espiritual i per les pràctiques religioses.

Ningú, doncs, no ha de veure amb recel l'actuació intensíssima de "Foment de Pietat Catalana", perquè té una missió educadora i pregonament cristiana. Unicament els enemics de l'Església, que són els enemics de Déu, poden posar entrebancs a l'expansió d'una institució que ha estat benèfica pels Sants Pares, i que ha fet i està fent tant de bé en l'ordre espiritual.

El P. Pijoan fou el primer que va dirigir la paraula al públic. La paraula d'aquest il·lustre jesuïta és tan càlida, que fàcilment aconsegueix fer vibrar l'esperit dels seus oients. Després de lloar bellament

la Mare de Déu de Montserrat i de fer encertades consideracions, va explicar els actes que té en preparació l'Obra del culte, que dirigeix amb tant d'encert. El President de "Foment de Pietat Catalana", Jaume Raventós, féu un parlament, soborós com tots els seus. El senyor Raventós té un aire tan patriarcal i diu les coses tan planerament que de seguida es fa interessant. Es l'encarnació del seny català. Seguidament Mossèn Eudald Serra, que té una modèstia excessiva i que encara que s'amagui sota el mantell de la humilitat, tothom sap el que val i és coneguda la seva activitat, la seva prudència i el seu talent, va donar compte de la tasca que havia realitzat "Foment de Pietat Catalana". Donà compte dels llibres que s'han publicat i dels que estan en preparació.

Finalment, l'eminent jesuïta P. Casanovas, Consiliari de l'esmentada institució, féu un parlament magnífic en el qual va posar de manifest la seva sòlida cultura.

Tots els oradors foren molt aplaudits.

Déu vulgui que una institució tan profundament cristiana, que fa un bé tan gran en l'ordre espiritual, pugui realitzar tots els seus projectes i seguir camins de prosperitat.

Setmana Diocesana de la Joventut Catòlica Femenina ⁽¹⁾

Tots els actes que ha celebrat la Joventut Catòlica Femenina han obtingut un gran èxit. Mossèn Balcells, ànima i propulsor d'aquesta magna obra de coordinació de les forces de les entitats femenines, pot restar satisfet del resultat que ha obtingut.

Les sessions d'orientació catòlica es varen veure molt concorregudes. La nova Església de Santa Anna, semblava petita per a encabir-hi tanta de gent que va acudir a tots els actes. Tots els conferenciantos varen desenrotllar brillantment temes interessantíssims.

Cal esperar que tindran molta eficàcia en l'ordre religiós els actes solemnníssims que s'acaben de celebrar. A la sessió de clausura hi assistí el Nunci de S. S.

Els actes religiosos han resultat molt edificants.

La joventut femenina ha posat una vegada més de relleu la seva profunda religiositat. Amb els elements valuosos amb què compta el nou organisme que s'acaba de crear, es podrà realitzar una tasca molt eficaç.

Unint i coordinant totes les activitats és com es pot arribar a fer grans coses.

(1) Aquesta nota no es va publicar en el número darrer per excés d'original.

Els films bíblics, evangèlics, històric-religiosos

I

—És el negoci; cal donar al públic ço que demana i atendre el seu gust. No podem mai oblidar ço que els distints públics requereixen. Ara mateix, estem preparant una pel·lícula amb la vida de Maria Santíssima. Però no sortirà en edició igual per a tot arreu. Farem versions distintes. Per als països protestants, serà la dona forta, heroica...; per als països catòlics, serà la Mare de Déu. — Aquestes paraules autèntiques ningú no me les ha reportades; jo mateix, amb mes pròpies oïdes, les vaig sentir de dos companys de viatge, en un tren d'Itàlia l'any 23. Són de la conversa d'un productor de cinema amb un seu amic; l'un i l'altre assentats al costat meu.

Il·luminaria, aquesta ingènua confessió d'un negociant del ram, la moralitat interna de moltes pel·lícules de tema religiós, si no ens fos ja prou coneguda, si no la sabéssim de fa temps. La producció cinematogràfica té un mercat mundial; passen els films per davant d'ulls catòlics, protestants, jueus, indiferents. Van a països on domina una o altra creença, o bé la despreocupació. Cal que les obres a tothom acontentin, i la manera és llençar, de cada una d'aquestes grans pel·lícules de tanta ressonada, diferents versions o edicions, suprimint o afegint determinats quadros, canviant els títols, substituint llegendes, per tal que, si és possible, no s'ofengui ningú i no sigui interceptada per protestes. D'aquesta forma, roman perfectament resolt l'aspecte mercantil, que segons també declaració ingènua del suplement cinematogràfic d'un diari nostre de dreta és la base del que en diuen "el setè art" (1).

Ço que no queda resolt, tractant-se de films de matèria religiosa, és la base de la religió: la veritat. En l'exemple retret, de la pel·lícula del *producer* italià el problema es planteja amb una exigència imperiosa. La Verge Santíssima és la Mare de Déu i allà on la presentin *solament com a dona forta i heroica*, falsifiquen la seva sagrada persona. El públic protestant o israelita no se'n sentirà ofès. Però la consciència humana, que no és local sinó universal, n'esdevindria greument ferida.

Sempre hem tingut present aquella anècdota de viatge, reforçadora de les meves conviccions més arrelades cada dia, en presència d'aquests films tan propagats amb el soroll d'un reclam que tot s'ho emporta. Cada una d'aquestes grans pel·lícules té diverses versions, acomodades a llocs i a públics, i aquest fet ja abasta per a considerar que no és pas la veritat ni la religió el sentiment inspirador. La veritat religiosa és una sola i no admet versions distintes. Però fins l'edició que destinen els productors o els arrendataris a un país determinat, sofreix una pila de canvis. De manera que esdevé una dificultat seriosa parlar d'una pel·lícula en absolut, amb la seguretat com parlarà hom d'un llibre o d'una obra d'art que és possible contemplar i examinar amb fixesa. Vénen després encara els retalls exigits per la censura, i es suscita llavors la qüestió àrdua de controlar si els retalls es practiquen, si les indicacions delsensors són mantingudes.

(1) "El cinema és indubtable que té una base fonamentalment comercial". *Suplement cinematogràfic* d'un diari català de dreta, 30 setembre 1927, 1.ª columna, 2.^{on} paràgraf.

Aquest és un dels aspectes que convé tenir en compte per al judici de les pel·lícules en general, però especialment de les que tenen caràcter religiós. Un altre problema, però, força més greu, avesat com està tothom a acceptar els films vinguin d'allà on vinguin, és la classificació confessional d'aquestes obres. En tant és espinosa la qüestió de l'origen religiós, en quant acostumat està el públic d'aquí (i en general dels països llatins d'Europa) a admetre la producció americana sense control, sense reparar les circumstàncies religioses d'aquells indrets geogràfics on malgrat els èxits diaris dels catòlics, moltíssima distància hi ha entre la nostra i la mentalitat — i la moralitat — que hi prepondera. Fins *a priori* es pot indicar que el criteri acomodaticí general dels productors cinematogràfics en un ambient de negoci pur i absolut, d'autèntica religió del dòlar, voltat dels eflusis d'un protestantisme que oscil·la entre l'eixarrement purità i la dissipació agnòstica, constitueix un perill seriós que ha de fer-nos considerar suspectes les obres religioses que allí fabriquen i que d'allí ens envien. I el mateix cal dir per a les produccions d'altres països d'atmosfera protestant, com Alemanya.

Convindria fer, primer que tot, una distinció inicial que ens permetria separar a un costat les pel·lícules religioses creades en països i mitjans catòlics, encara que ens en separin sovint raons de crítica interna, com p. e. *Christus* (2), *Frate Sole* (3), *Fabiola*, *Jerusalem alliberada*, etc., i a un altre costat les que provenen de terres protestants, com *Els Deu Manaments* (4), *I.N.R.I.* (5), *Ben-Hur*, *El Rei de Reis* (6), etcètera. Inútil insistir en què les raons que emprem en sospesar aquestes últimes són de força més gravetat i urgència que les esmerçades en parlar de les primeres. El perill d'una invasió protestant *explicita* no és segurament de témer, perquè els dissidents no han gaudit mai aquí de bona entrada, a més que ja se'n guardarien prou els interessats, per les raons comercials invocades. Però l'estrall contra el qual convé prevenir-se seria el d'una infiltració silenciosa de la mentalitat i de la moralitat de les terres on exerceixen hegemonia els separats de Roma. Per això ens han fet sempre gran angúnia i recel aquelles produccions de tema bíblic o evangèlic, que començant com solen començar, alterant, barrejant i fins falsificant les Sagrades Escriptures, porten traces d'acabar fent perdre la veritable noció de la personalitat de Jesús Redemptor en l'ànima del públic inconscient, diluint i fent estèrils les ensenyances dogmàtiques i morals del cristianisme, i fent especialment prescindir de l'Església Catòlica com a depositària única autèntica del Missatge de Crist.

Reporto especialment els lectors a aquella veu d'alarma que ben espontàniament aixecàvem el mes de novembre de 1924 quan era general l'engrescament i entusiasme per la cèlebre pel·lícula *Els Deu Manaments*. Descobrirem, com recordaran, en els elements de propaganda (prospectes, cartells, foto-

(2) *La Revista*, núm. 37, 16 abril 1917.

(3) *CATALUNYA SOCIAL*, núm. 159, 17 maig 1924.

(4) *CATALUNYA SOCIAL*, núms. 187 i 188, 29 novembre i 6 desembre 1924.

(5) *CATALUNYA SOCIAL*, núm. 194, 24 gener 1925.

(6) *CATALUNYA SOCIAL*, núm. 358, 5 abril 1928.

grafies, argument) emprats oficialment pels explotadors del film o autoritzats per ells, falsificacions importantíssimes del Vell i del Nou Testament, vulneracions no sols de la moral del Decàleg, sinó de tota moral i de tota religió, mancaments greus contra les lletres i l'esperit de la Sagrada Bíblia, alteracions expressives de textos evangèlics i defecció pràctica dels altíssims preceptes que donaven nom a la pel·lícula. Encara és l'hora que ningú no ha gosat, ni tan sols intentar, la defensa d'aquell film o argüir d'equivocat el meu atac.

Un any i mig després, una publicació ben acreditada, l'*Almanach Catholique Français*, edició de 1926, confirmava solemnement la veritat i la justícia de la nostra posició. L'assumpte torna a éstar d'actualitat i em permetré traduir gairebé sencer el llarg fragment que Charles Pichon, el redactor cinematogràfic de l'*Almanach* dedica amb vivacitat d'estil, a la matèria general i al punt particular del qual fem conversa:

—Com, existeix un film protestant?

—Ja ho crec, de debò, i molt temps abans de nostre "cinema catòlic". Creieu, doncs, que la invasió americana sigui altra cosa que un desembarcament protestant? No ho fan expressament, per a "evangelitzar-nos", ja ho penso així, però, de fet, és l'esperit protestant, o almenys l'esperit protestant americà, que ens injecten a fortes dosis, i cobrant-ho en dòlars.

"Tothom ha vist *Els Deu Manaments* i tothom

hi ha remarcat — a part de la *mise en scène* suntuosa [...] — la "lliçó de religió" que s'hi exhibeix durant tres mil metres. Primera culpa, per a un públic francès, aquest noble candor [...]. Segon error, i força més greu, és aquesta deontologia a cops de destrial, el mal castigat, el bé recompensat, de seguida, en l'acte, mecànicament i sense misericòrdia! Hom sent en tota aquesta trama la sinistra classificació de les ànimes a la qual s'acostumen les testes puritanes obsessionades per la predestinació.

"No és pas que la realització de les dades de l'Antic Testament sigui "puritana" i sense taca als ulls de nostra moral catòlica... L'argument és encongit, però les actrius no ho són gens.

"I, no obstant, l'Escriptura no és pas una fulminació constant. Adhuc sota l'Antiga Llei la justícia terrible de Jahvé sabia cansar-se, sabia ésser flexible, mentre que el Déu "bíblic" que ens presenten aquí, el Déu ombrívol, el Déu *moloquitzat*, és en realitat un Déu protestant" (7).

L'assumpte, com dic, torna a ésser d'actualitat, perquè l'autor de la pel·lícula *Els Deu Manaments*, que s'havia guanyat blames per falsificació de la lletra i de les lliçons de la Bíblia segons nosaltres, per ombrívol esperit purità i protestant segons l'escriptor francès, és el mateix autor d'*El Rei de Reis*: Cecil de Mille.

R. RUCABADO

(7) Pp. 267 i 268. (Librairie Bloud & Gay, París).

Notes volanderes

Espantosos terratrèmols han cobert novament de runes vastes regions d'Orient i de l'Amèrica del Sud. Han quedat destruïdes ciutats floreixents i molts pobles s'han convertit en cementiris.

Però el capítol de les grans catàstrofes és, fa molt de temps, tan nodrit i espaventable, que la sensibilitat pública s'ha anat adormint, i avui dia ningú no fa cas de res, a menys que li apedreguin l'esquena.

Quelcom d'això passa en el nou capítol de les conquestes de l'aire. Els prdoigis de l'aviació també acabaran per insensibilitzar la nostra potència admirativa. Hom, avançant-se als esdeveniments, ja dona per descomptat el domini total de l'aire pels herois de l'aviació, i la conversió de l'home pedestre en au voladora; de manera que fins que ens anunciïn la invasió de la romàntica Lluna pels nostres intrèpids aviadors, o la conquesta del guerrer planeta Mars, no cal admirar-se de res.

Ja és hora de descansar.

S'anuncia la tornada, al mar, dels vaixells de vela. La força motriu del vent, la més barata de totes — tan menyspreada després de l'aplicació del vapor a la navegació —, torna a estudiar-se en les nacions del Nord per a fer-la servir novament, però amb rendiment major i més facilitats que abans, i no cal dir que amb major economia que la del carbó o del petroli.

Això ens fa preveure la represa del prestigi d'un altre motor model que els autos estan arreconant:

ens referim als animals de càrrega. Voleu motor més perfeccionat que un bon cavall de transports?

"No hi ha manera que no torni", diu un vell refrany català.

L'Exposició de Montjuich, de la qual adés parlarem, va prenent el lloc de primacia que li correspon en els afers barcelonins. Prompte obtindrà l'atenció de tota la ciutat.

Ja tothom parla de l'Exposició, coordinant els interessos particulars amb el d'aqueix immens afer públic. Es projecten obres en vistes a l'Exposició. Es multipliquen les reparacions de les voreres i els propietaris comencen d'adonar-se de la necessitat de fer-les abans de la inauguració de l'immens Certamen mundial. L'Ajuntament també es mou, però no té elements directius suficients per una tasca tan enorme com aquesta de posar en condicions la grandiosa urbs; caldria que els tingués aqueixos elements perquè l'Exposició ho exigeix.

Hom faria amb molt de gust una llista d'obres i millores a realitzar com a preparació indispensable, començant per a educar el veïnat en la pràctica dels bons usos urbans, com, per exemple: escombrar en hores discretes — que la pols no perjudiqui els transeünts, i regant prèviament les voreres —, no llençant mai res al carrer, ni espolsar roba als balcons, sinó adornar-los amb flors; no convertir les voreres en llocs d'esbargiment o de tertúlies improvisades; no caminar contra direcció, etc., etc.

Tot això que acabem d'indicar ja no cal recomanar-ho a cap ciutat civilitzada!

C.

Blasfèmies escrites

Per la premsa m'havia assabentat de l'existència del nou periòdic *L'Opinió*; però no havien passat pels meus ulls les pàgines d'aquest nou periòdic, que ve a ésser, segons sembla, el portaveu dels renegaires vulgars, barrejat amb literatura de *savis* de patent, d'aquells que expenen títols de savis als fidels de les capelletes radicals, que fan del descarament llur contrasenya.

Fa pocs dies que, bo i esperant el tramvia, a prop d'un quiosc de diaris, entretingut mirant la barreja de *literatura* de la que ara s'estila, s'aproparen també dos joves a aquella barraca de periòdics de tota mena, i vaig sentir que un deia a l'altre:

—Veus, és aquest el periòdic de què et parlava assenyalant-li precisament *L'Opinió*.

—Deixa'm passar-hi els ulls.

—Què te'n sembla?

—Quanta baixesa revela!

—Ja t'ho vaig dir.

—Es infamant!

En sentir aquest diàleg, tan expressiu, exacte i certíssim, vaig apropar-me per a passar els ulls per la fulla alludida, i des d'aquell instant ja no vaig atendre el que anaren dient aquells dos joves, que amb llur conversa revelaren el fàstig que sentien per la novella publicació, portaveu dels que blasfemen.

Efectivament. Una caricatura *grotesca*, amb més malícia que mèrit, demostrava a cop d'ull l'orientació del setmanari.

Llegint els treballs, hom podia copsar amb més certesa l'ideari que anima als homes que el fan.

Nosaltres, com a clericals que som, interiorment vàrem cantar un respons a la novella publicació, que farà la mateixa mala fi de totes les que l'han precedit; la mort dels renegaires, dels malparlats, que no tenen ni temps de rebre els auxilis espirituals.

Vaig deixar que passessin alguns tramvies, intencionalment, per anar llegint quelcom de *L'Opinió*, a fi de formar-me la meua d'opinió.

Us la vaig a dir.

Aquesta publicació, escrita per homes savis, que ells mateixos s'ho diuen i s'ho creuen, llur saviesa consisteix en fer befa i escarni de les idees dels que no són de la seva comunió.

Són d'aquells que cerquen la celebritat mofant-se de les creences alienes, però, això sí, en nom de la *tolerància* que sempre prediquen i jamai practiquen.

Són els de sempre; aquells que no proven res, i l'únic que fan és fer burla dels altres.

Són els que no creuen en dogmes, però, tota la seva doctrina és dictada i escrita en forma dogmàtica, i mentre fan burla de les creences dels catòlics, els seus satèl·lits han de creure les seves definicions.

Les idees alienes són discutibles, les seves no. Ells mereixen respecte i els altres escarni.

Aquest sistema, ja és vell. Tots els anticlericals de tots els temps i de tots els pobles l'han seguit, com a deixebles dignes del seu mestre Voltaire, però, Voltaire i els anticlericals de totes les èpoques han passat, i l'Església no passarà.

Amb aquestes reflexions vaig pujar al tramvia i els meus ulls toparen amb uns cartells que, reproduint part de les ordenances municipals, per l'article 17, queda prohibida la blasfèmia.

Del contingut es desprèn que la blasfèmia a la qual es refereix és la parlada, però, nosaltres pensàrem en aquell moment: —I la blasfèmia escrita, que no ha d'ésser prohibida? Al fi i al cap, les paraules se les emporta el vent, i les blasfèmies escrites, escrites queden, i es repeteixen cada vegada que s'hi passa els ulls pel davant, i queden perennement escrites. És una manera de renegar constant, sense parar. Aquesta forma de blasfemar, no està prohibida?

Segurament que a algú li semblarà un atemptat a la *llibertat* el voler prohibir la blasfèmia.

Tots els pobles del món, de totes les èpoques i de tots els indrets, sempre han cregut convenient, prohibir i castigar certes manifestacions d'un sector més o menys nombrós, que hagi escarnit, befat, burlat i rigut de les creences.

Les lleis de tots els països civilitzats creuen convenient apartar en sanatoris especials els alienats.

Certes disposicions obliguen a separar en llatzarets els apestats, i precisament, aquestes determinacions es prenen no amb el fi de privar de la llibertat una minoria, sinó de salvar la salut i la pau dels més.

Proclamem-ho ben alt. Nosaltres, en desitjar que sigui prohibida també, la blasfèmia escrita, per les mateixes raons que prohibeixen la parlada, no ho fem animats de què es privi els *drets* a ningú, sinó que ho fem perquè es respectin els *drets* de la majoria, i sens dubte, a les nacions civilitzades i cultes. ningú no té el dret d'insultar ningú blasfemant.

Ignoren, aquests homes buits, que això del dret és relatiu, el mateix que la llibertat.

En sentit absolut, hom té la llibertat d'executar actes immorals, gestos obscens, practicar moviments de turpilòquia, però, si al mig del carrer hom fes aquestes coses, les autoritats, les persones dignes, la gent decent en protestaria, i segurament que s'aplicaria algun càstig a aquells que cometessin la gosadia d'ofendre els altres amb actes indignes, bestials, com els que poden cometre una parella d'irracionals, com ho poden fer els gossos pel carrer.

En sentit absolut, hom pot tenir llibertat de moviment dels braços per a apropiarse del que no és seu, però, el qui roba el porten a la presó.

Doncs, els renegaires ofenen, i encara que tenen llibertat de moure la boca per a renegar, no tenen el dret d'ofendre les persones dignes. El mateix diem dels que reneguen amb la ploma. Poden posar en moviment els braços, perquè els tenen lliures per a moure'ls, però, no poden, ni deuen, ni tenen dret a ofendre.

Parlem així, perquè vegin que no ens espanten les frases *gruixudes*, però, el respecte que sentim per als altres i per a nosaltres mateixos, ens obliguen a fer present que existeixen unes ordenances que prohibeixen la blasfèmia. Trista cosa és haver de recordar-ho, com és trist recordar als lladres que no és permès robar.

Malauradament, sempre hi ha qui volent recordar obligacions als altres, descuiden les pròpies, encara que sigui amb ofensa plena i premeditada.

FILOMEL

L'obsessió de l'ortografia

La passió entenebreix els ulls dels homes. Si el senyor Màrius Verdaguer, redactor de "La Vanguardia", no tingués els ulls entenebrits no diria unes coses tan pintoresques parlant del primer volum de la nova col·lecció d'obres completes del gran poeta Verdaguer, que edita la "Llibreria Catalònia".

L'alludit escriptor blasma durament la dita casa editorial perquè ha adaptat les obres d'En Verdaguer a la nova ortografia. Es veu que l'ortografia que segueix adoptant un petit grup d'escriptors molt respectable, però que no sabem que mai hagi posat de relleu la seva competència en matèria filològica, és una cosa intangible. És tan sagrada l'ortografia anomenada històrica que fins s'ha arribat a dir que els editors de les obres d'En Verdaguer han comès una mena de sacrilegi. Aquestes coses fan riure. No trobareu cap escriptor jove que perdi el temps defensant sistemes ortogràfics. Nosaltres el que volem és la unificació de l'ortografia. Totes les llengües cultes han aconseguit ja aquesta unificació i els escriptors no discuteixen si un mot s'ha d'escriure amb hac o sense. Però aquí som tan anàrquics que preferim que cada casa editorial tingui la seva ortografia pròpia. Sortosament són ja molt pocs els que s'obstinen a emprar una ortografia impròpia dels temps moderns.

Les cases editorials més importants i els escriptors de més prestigi adopten les noves normes ortogràfiques.

Diuen que hem creat una llengua nova perquè han estat bandejats els mots incorrectes i hem adoptat una ortografia més racional que la vella. No és una cosa ridícula afirmar que l'obra d'En Verdaguer ha estat profanada, perquè s'ha adaptat a la nova ortografia? Perdrà les seves bel·leses literàries, perquè per exemple, escrivim amic sense hac? Sembla estrany que es diguin aquestes coses. L'ortografia no té enlloc del món una base estrictament científica, sinó que les seves regles són convencionals i transitòries. Segurament dintre uns quants anys l'ortografia francesa serà simplificada; i, quan els filòlegs i els gramàtics introdueixin modificacions en l'ortografia, creieu que serà modificat el geni de la llengua? Cada mot porta una ànima en les entranyes, i no li fareu perdre la seva música ni el seu significat, encara que modifiqueu la seva ortografia. Els italians han arribat a la supressió absoluta de les hacs etimològiques. Si nosaltres haguéssim fet el mateix, com haurien protestat els partidaris de l'ortografia vella! Els italians escriuen uomo, onore, ospedale, etc. En llatí aquests mots tenen hac i, no obstant, els italians l'han suprimida. És que en virtut d'aquesta supressió s'ha modificat la llengua italiana? Si els catalans escrivíssim ome, onor, ospital, restaria modificada la llengua? Naturalment que no. L'ortografia, doncs, és una cosa convencional.

Ens diuen que hem de respectar la tradició. Quina tradició és aquesta? Creuen que hem d'escriure tal com escrivien els poetes del renaixement? Tan perfectes i tan pulcres eren aquells

poetes que no podem atrevir-nos a modificar el seu lèxic i la seva ortografia? Hem de consultar els poetes clàssics i no pas els escriptors del renaixement. Agraïm moltíssim el seu esforç i el seu patriotisme que va obrar el miracle de donar vida a una llengua que semblava morta; però no podem de cap manera aturar l'evolució del nostre idioma.

Es endebades que es proposin que adoptem el català que es parlava en temps d'En Pitarra. Dis-sortadament no podem admetre tots els mots que floreixen en els llavis del poble. Un pastor que pastura els ramats en les planures de Castella, ens podrà fer conèixer alguns mots purs que s'han corromput, perquè en aquelles terres existeix una tradició lingüística i no han sofert el predomini d'altres llengües. En canvi no podem creure tot el que ens diu un home rústec català, perquè la nostra tradició s'ha truncat i s'han introduït en la llengua vernàcula moltes incorreccions de llenguatge.

Afirmar que estraïem la llengua és una injustícia. No és més patriòtica l'actitud d'aquells que procuren bandejar del nostre lèxic tots els mots incorrectes i tots els barbarismes que es varen introduir en aquells temps que la llengua pairal floria únicament en els llavis incultes, que no pas acceptar les incorreccions de llenguatge perquè eren emprades pels poetes del renaixement? La llengua moderna no és nova ni és vella. No hem fet res més que fer una esporgada de mots. És que volien aquests senyors que protesten que incorporéssim definitivament els mots incorrectes a la nostra llengua, bandejant els equivalents que ja existien en el nostre idioma? Deixarem d'escriure correctament una paraula, perquè s'ha escrit malament durant vint o trenta anys?

El nostre il·lustre amic Pompeu Fabra ha estat un home providencial. Amb la seva autoritat ha aconseguit donar uniformitat a la nostra ortografia. No ha creat pas una llengua nova. El que ha fet és aconseguir que recobrés el seu antic prestigi.

Quan els nostres intel·lectuals varen abandonar el seu natural instrument d'expressió, en els camps de l'idioma varen treure ufana tota mena d'herbes que anaven corsecant-la. Els vents ens portaven llavors volanderes que germinaven dintre el solc. I heus ací que En Fabra arrabassa l'herba, dóna una esporgada als arbres i converteix la selva desordenada en un verger florit. Aquesta ha estat l'obra d'En Fabra, el mèrit de la qual ningú no pot negar.

En Narcís Oller fa una nova edició de les seves obres completes, i no solament les adapta a les normes ortogràfiques de l'Institut, sinó que bandreja tots els mots incorrectes. Heus ací un home jove d'esperit.

Si visqués el gran poeta Verdaguer, seguiria adoptant l'ortografia vella? Nosaltres creiem que no. En Verdaguer no donaria importància a les qüestions ortogràfiques. Quina relació té la poesia amb l'ortografia? Absolutament cap.

No s'hi val a crear cantonalismes, i a fomentar

la divisió entre els escriptors catalans. Hem d'anar a la unificació de l'ortografia. Reconeixem el dret que tenen determinats escriptors de no acceptar les normes ortogràfiques. Però que no diguin que aquells que les accepten torturen la

llengua. Els que la torturen són segurament els que s'obstinen a escriure un català del temps d'En Pitarra.

J. CIVERA I SORMANI

El Dret Corporatiu

D'un quant temps ençà ve parlant-se en la premsa d'una nova disciplina científic-jurídica anomenada *Dret Corporatiu*. Es tracta, indubtablement, d'una cosa nova, desconeguda encara en les Universitats i fins ignorada de tots els tractadistes de Dret d'enllà del Pireneu.

Què serà això del Dret Corporatiu? Perquè a aquestes altures realment no hi ha dret a ignorar-ho, donada la campanya que en diaris i fins en càtedres poc menys que improvisades s'està fent en favor de la nova disciplina científica dins el camp del Dret.

Per a saber-ho no cal que girem el cap als tractadistes de Sociologia. Ni els *Annals de Sociologie*, de Bèlgica, immediats a la guerra, ni l'*Année Sociologique*, publicació clàssica en el mateix període, ens en donarien la solució. No cal tampoc que agafem els estudis de Mr. Ward (*Contemporary Sociology*) ni solament que ens refiem de l'escola organista, més moderna, de Schäffle. Tot això, molt modern, no arriba als temps del Dret Corporatiu i no ens pot mostrar ço que el mateix sigui. Aquelles escoles organistes que amb tanta cura examinava En Giner de los Rios (D. Francesc) i que tant d'a prop seguia el malaguanyat Posada, no ens diuen res sobre Dret Corporatiu, ja que ni tan sols el nom els era conegut a aquests tractadistes.

Per a saber ço que això sigui potser cal despendre's un xic de la vida científica i anar als darrers experiments en matèria estrictament legislativa. Es a dir, que la ciència poca cosa hi té que veure en això del Dret Corporatiu. Es la legislació (i encara a base no de Lleis, sinó de Decrets-Llei) la que fa aquí el gran paper. I com que aquesta legislació aguanta poc el control de tractadistes i fins de polítics documentats en discussions de Corts, d'aquí que el Dret Corporatiu sigui cosa encara un xic fosca per a molts esperits oberts a les llums de la Sociologia científica i veritable.

Fins dins el camp estrictament legislatiu és necessari distingir entre el període anterior a la dictadura italiana i la dictadura espanyola, del període posterior a la mateixa. Abans d'aquells períodes no es troba res de l'anomenada disciplina de Dret Corporatiu. I encara que hi ha hagut qui ha cercat antecedents en la història fent-la remuntar fins al segle XVII (cal remarcar que la història és mestressa i mare fecunda de moltes concepcions, ja que manta vegada és víctima de la interpretació més atrevida), en realitat sols ha pogut trobar com antecedents de la moderníssima disciplina jurídic-científica el sistema de *Carta* (avui ja anomenada *Cartisme* pels mateixos que han ideat això del Dret Corporatiu) com a mitjà per a atorgar llibertats o per a paccionar les mateixes. Però com això solament es refereix a la forma (forma que hauríem pogut cercar molt més avall en la carrera dels segles, perquè,

després de tot, el sistema d'atorgar o paccionar llibertats per *Carta* podria trobar-se i tot dins l'Estat Mitjà), d'aquí que en realitat aquesta moderna disciplina del Dret Corporatiu no té altres antecedents més enllà de la *Carta italiana del Treball* i del Reial Decret espanyol de 26 de novembre de 1926 dit d'Organització Corporativa.

A base d'aquestes disposicions, que han creat una munió d'organismes en el món del treball, sembla que ja poden donar per fonamentada una ciència social novella, amb càtedres de Dret Corporatiu, amb pomposes Escoles de Sociologia on el nombre dels incrits és molt gran, mercès sobretot a la poma per a la set que representen els càrrecs governatius en els Comitès Paritaris i Comissions Mixtes, i fins i tot amb qualque article en revistes nascudes a l'empir oficial.

Què porta de nou aquesta Ciència de Dret Corporatiu? Científicament, no res, per ara i tant; legislativament, unes disposicions ben intencionades, però el resultat pràctic i l'eficàcia de les quals està encara per demostrar.

Caldria potser esperar un xic fins i tant a haver vist aquesta eficàcia en el transcurs del temps? La ciència oficial de vegades cau per impaciències dels amics de la mateixa, dels qui poden posar càtedres sobre la facilíssima matèria o poden escriure articles (ben pagats, perquè és natural que qui treballi cobri, cosa molt lògica, molt humana, molt justa) en revistes alimentades amb deus oficials, els qui no es captenen que una matèria legislada ha de trobar la seva exacta sanció en els fets, ja que la ciència res no ens hi diu de nou.

La Corporació ja ens era coneguda en el nostre Dret, és clar. La corporació professional (que encara està per a legislar a Espanya, i aquí està el problema dels problemes) no la tenim enlloc. I els organismes paritaris (dits abans tribunals mixtos, comitès mixtos, etc.) no són tampoc cosa nova en el món. Per tant, on es troba realment la deu d'aquest nou Dret Corporatiu?

Ni la legislació francesa se'n preocupa per ara; ni la belga ens ofereix novetats. Són solament Itàlia i Espanya les que s'afanyen per a donar cos i ànima a la nova ciència del Dret Corporatiu. I s'ha arribat a tan alt grau en l'exaltació d'aquesta novella disciplina que fins la *Carta del Carnaro*, aquesta creació poètica de D'Annunzio, donada al seu famós Estat de Fiume en 1920, ha estat exalçada en termes propis de les obres-fites en el món i la seva història. I així aquells famosos "Consell dels Optims, Consell dels Provisors, Cort de la Raó" tan exuberants de poesia en la ment del poeta autor de la fórmula "Treball sense cansanci" (oh, cosa admirable!) han estat comentats i estudiats com cosa seriosament científica.

Es cert que hi ha qui opina que aquesta Ciència del *Dret Corporatiu* no arriba a ciència, ni tan sols justifica el nom que se li ha donat; és cert que hi ha qui creu que tot això no passa d'ésser un curs de retòrica fill d'aquest embalum que ens ha portat la florida legislació italiana i la no menys pròdiga del nostre país imitant aquella, encara que separant-se en ço que és essencial per a l'Estat sindicalista, ço és, precisament la formació del Sindicat. Però totes aquestes repugnàncies no passen d'ésser un conjunt d'obstacles que cerquen posar a la novella Ciència gent despitada, gent poc al corrent de ço que passa

en el món sencer (exceptuant Itàlia). El cert i positiu és que, ara com ara, aquí tenim, no direm una invenció perquè potser fariem mal als juristes italians, però sí una novetat: una ciència de *Dret Corporatiu* no coneguda encara en el món com ciència nova ni tractada amb organització i sistema propi per ningú més que per nosaltres.

Llàstima que el *cos científic* no hi sigui en aquesta ciència (?) i que els resultats de la legislació no hagin encara consolidat la mateixa!

GASTON GERARD

Cicle de conferències

Com de consuetud la "Biblioteca Balmes" ha organitzat un cicle de conferències interessantíssimes.

En la primera sèrie el Dr. Serra i Vilaró donà dues conferències amb projeccions sobre les excavacions de la necròpolis descoberta a Tarragona. El docte conferenciant va posar de manifest la seva competència i la seva preparació solidíssima en matèria arqueològica.

El Dr. Vives, de Foment de Pietat Catalana, donà tres conferències interessantíssimes sobre les catacumbes de Roma.

En aquestes conferències, que varen despertar un gran interès, el Dr. Vives, que coneix les obres més modernes que s'han escrit sobre la història de les catacumbes, va desfer una sèrie de llegendes que s'havia creat al seu entorn, donant una visió justa de la vida dels primitius cristians.

Inaugurà la segona sèrie el docte jesuïta P. Ignasi Casanovas, que plantejà magistralment el problema de les relacions de l'art i la moral. És impossible donar una idea de la notabilíssima conferència del P. Casanovas. És tan sòlida i tan plena d'idees, que l'hauríem de donar íntegrament. El treball del savi jesuïta és fet a cops de mall. És un bloc que no té esquerdes. És sens dubte una de les conferències més notables i més sòlides que s'han donat de molts anys ençà. La segona conferència anava a càrrec de l'eminent artista Dionís Baixeras. No podent llegir-la el conferenciant, per trobar-se indisposat, la va llegir admirablement Mossèn Joan Puntí. El treball del senyor Baixeras és molt notable i agrada moltíssim a la distingida concurrència que omplia la sala d'actes.

Les altres conferències les donaran el Mestre Millet, una de les nostres glòries més legítimes, i En Joaquim Ruyra, el primer prosista de la nostra terra. Aquestes conferències són esperades amb gran fruïció.

L'hora vella i l'hora nova

La culpa d'aquesta tremenda controvèrsia a què ara em llenço la té el meu amic C de les notes volanderes de CATALUNYA SOCIAL que em tracta de *tou* i *inadaptable* perquè a mi no em basta l'hora oficial i sovint parlo de l'hora vella i l'hora nova, perquè és un assumpte que em preocuparà fins no sé quin dia d'octubre en què retornarem, si som vius, a la normalitat. Allà fóssim.

I tan senzill com és l'acomodar-se al nou horari

per a la gent senzilla i acostumada a creure, diu l'amic C.

Penso que en el fons d'aquesta qüestió hi ha l'eterna polèmica entre vells i joves: jo sóc dels vells. Els joves, un xic estatistes, són amics de tot allò que té farum d'oficial. Els vells encara ens recordem del sant nom de llibertat i tenim repugnància a les imposicions, *maxime* si ens porten molèsties.

Diu l'amic C que amb el canvi la dependència disposa d'una hora de sol per anar a passeig, i no vol que se li sabotegi aquesta hora. I em posa a la boca el millor argument per a la meua tesi.

La dependència, per força, entra a la feina amb l'hora nova i en surt amb l'hora nova. I té una hora de sol per a passejar. I aquí ja se'ns hi fica l'hora vella. Perquè si aprofita la claror per a passejar es retirarà a casa a l'hora de costum amb l'hora vella. Retirar amb l'hora vella, com se fa gairebé imprescindible per la força de la claror, i matinejar amb l'hora nova com ho imposa el manament oficial és no descansar.

Els vells que es queixen que amb la nova distribució del temps pateixen son, tenen tota la raó. Tot es redueix a una hora més de passejar i a sopar i anar a dormir amb l'hora vella.

Si em demanéssiu el meu parer jo proposaria que es deixés la nova combinació d'hores per a itineraris de carrils i que s'arreglés el treball a l'hora vella. Per a viatjar i passejar tant se val un rellotge com altre; per a treballar l'hora nova té greus inconvenients. No sé si sóc *tou*: el qualificatiu no em plau; però, si cal, l'aguantaré. Sóc un xic *inadaptable* i un xic liberal i em reservo la llibertat de no creure quan no em fan creure per la força.

H.

Confederació Nacional Catòlico-Agrària

Aquesta suprema entitat social catòlica, que bé pot dir-se que domina el moviment social agrari d'Espanya, ha celebrat aquests dies la seva Assemblea anual reglamentària sota la presidència del senyor Aristizábal, alcalde de Madrid actualment.

La Memòria del Secretari, que és sempre el plat de més substància en aquestes Assemblees, demostra el desenrotllament diríem fabulós de la C. N. C.-A., tractant-se, com es tracta, d'un país com aquest i d'un estament social fins avui dia menyspreat i negligit.

Va ésser reelegit President de la Confederació el senyor Aristizábal, a qui s'oferí un preciós bastó de comandament com alcalde que és de Madrid, pels seus companys i admiradors.

Vida de San Francisco de Asís, de R. P. Cuthbert, O. M. Cap., versió directa del anglès, per Vicente María de Gibert. — Editorial Franciscana.

Heus ací una de les obres més interessants i més ben estructurada que s'ha escrit sobre la vida de Sant Francesc d'Assís.

En aquest llibre, diu l'autor en el pòrtic, he tractat de presentar Sant Francesc tal com he arribat a conèixer-lo després de molts d'anys d'estudi dels documents primitius referents a ell. No s'ha escrit fins ara en llengua anglesa cap biografia satisfactòria del sant, per bé que haig de fer especial esment del notable estudi del seu caràcter publicat pel canonge Knox Little. Ni existeix al meu entendre cap biografia moderna que ens mostri el veritable Sant Francesc segons ens és revelat en els documents històrics que han arribat fins a nosaltres."

El P. Cuthbert, ens diu que ens presenta Sant Francesc tal com l'ha conegut després de molts anys d'estudi. No calia que fes aquesta declaració. Un hom de seguida s'adona que tot el que diu té una base molt sòlida i que coneix documentalment la vida del nostre Pare Sant Francesc. No creiem cometre una exageració si afirmem que és la millor obra que s'ha escrit sobre la vida interessantíssima del Pobriçó d'Assís.

La Vie de S. François d'Assise, de Paul Sabatier, no és altra cosa que un esplai literari. El gran escriptor J. Joergensen, com és sabut, ha escrit també una obra força interessant, però ha donat massa importància a la llegenda. Cal reconèixer que s'ha servit de les modernes investigacions per a escriure la seva obra que ha esdevingut ja popular, però no és tan seriosa ni tan profunda com la del P. Cuthbert, que estem comentant. A cada nova edició, aquest il·lustre caputxí, ha aportat noves recerques. Qui vulgui conèixer la vida de Sant Francesc, no pot prescindir de consultar aquesta obra magnífica.

Comença la vida del Pobriçó, situant el lector en aquella època llunyana. Explica mestriolament les lluites que es desenrotllaven entre algunes ciutats italianes a les darreries del segle XII i al començament del XIII. Fa remarcar la influència que els poetes provençals varen exercir damunt l'esperit de Sant Francesc. En virtut d'aquella influència, diu, serà sempre cantor inspirat i no bandejarà mai aquella sensibilitat de poeta que li permetrà apreciar millor la llum i les ombres de la vida. Sant Francesc va saber deseixir-se de totes les coses mundanes, però mai va perdre, ni en els moments més dolorosos de la seva vida, la seva fina sensibilitat de poeta. La santedat i la poesia estaven íntimament agermanades en el seu esperit. Per això era tan humà. El filòsof pot sojornar en un món abstracte, però el poeta viu constantment submergit dins la llum clara de la bellesa.

Sant Francesc sabia poetitzar totes les coses. Damunt el seu cap nibat de llum passaven nuvolades que el feien somiar en la glòria. Quan fou conduït

a Perusa per a passar prop d'un any dins la penombra d'una presó llòbrega, les ombres del pessimisme no varen poder entenebrir el seu esperit. Els seus companys de captiveri estaven aplanats. Francesc mostrava una alegria tan intensa que varen creure que havia perdut la raó.

En sortir de la presó és quan Francesc va situar-se i va veure clarament el camí que havia de conduir-lo a la perfecció cristiana. Segueixen després capítols bellíssims, en els quals es posa de manifest l'ànima pura i noble de Sant Francesc.

Per a comentar detingudament aquest llibre magnífic, caldria escriure'n un altre. No és possible sintetitzar amb poques paraules el valor d'aquest estudi que tan alt posa el nom del seu autor.

En la impossibilitat d'ocupar-nos de cada un dels capítols, volem reproduir l'índex perquè els nostres lectors tinguin una idea de la importància d'aquesta obra.

Llibre primer

- Cap. I. — El advenimiento de Francisco.
- " II. — Sueños de gloria.
- " III. — De como Francisco halló a Dama Pobreza.
- " IV. — Los principios de una nueva Fraternidad.
- " V. — Primeras jornadas de misión.
- " VI. — El Papa Inocencio aprueba la Regla de la Orden.

Llibre segon

- Cap. I. — Rivo-Torto.
- " II. — La Porciúncula.
- " III. — La Porciúncula (continuación).
- " IV. — Santa Clara.
- " V. — Primeras tentativas para ir a tierras de infieles.
- " VI. — Francisco asiste al Cuarto Concilio de Letrán.
- " VII. — La indulgencia de la Porciúncula.

Llibre tercer

- Cap. I. — Nueva fase en la vida de la fraternidad.
- " II. — El capítulo de las Esteras.
- " III. — Francisco va a Oriente.
- " IV. — La reducción de los Vicarios.
- " V. — Fray El'as toma las riendas del gobierno.
- " VI. — La Orden tercera.
- " VII. — Los frailes fundan una escuela.
- " VIII. — La prueba de Francisco.

Llibre quart

- Cap. I. — Greccio.
- " II. — Impresión de las llagas.
- " III. — Al atardecer.
- " IV. — La última jornada.
- " V. — Testamento y muerte de Francisco.

- Apéndice I. — La regla Primitiva de San Francisco.
 " II. — La Indulgencia de la Porciúncula.
 Biografía.
 " III. — La regla de la Orden tercera.
 " IV. — Las fuentes de nuestro conocimiento de San Francisco.

Índice alfabético.

Sant Francesc és estudiat en tots els seus caires. Llegint aquesta obra un hom coneix a fons l'obra magna que el Pobriçó va realitzar al segle XIII, valent-se únicament de la paraula divina, que és l'arma més formidable que pot esgrimir un home per a sotraquejar el món i deixondir-lo.

No cal dir que recomanem als nostres lectors

aquesta obra tan lluminosa i tan ben estructurada. Especialment la recomanem als que pertanyen al Terç Orde. Coneixent a fons el Pare Sant Francesc, l'estimaran amb més intensitat. El nostre Pare Seràfic els omplirà l'esperit de llum.

La versió directa de l'anglès l'ha feta d'una manera acuradíssima En Vicens Maria de Gibert. Cal que tots li agraïm el treball pacientíssim de traduir una obra tan extensa i de tanta volada. En Poncell d'Igualada ha imprès l'obra de la manera acurada i perfecta que ell sap fer-ho.

Es una obra, doncs, que en tots els aspectes és admirable.

CIVERA

Feudalisme? Socialisme?

La post-guerra, després d'uns anys de trasbalsaments econòmics i socials, ha portat a tota Europa vers una concentració econòmica cada dia de radi més petit i d'influència i efectivitat més grans.

Al fi i al cap, però, Europa avui dia no fa més que empendre la continuació del punt on era 15 anys enrrera en esclatar la Gran Guerra.

L'organització econòmica i social europea és avui dia la mateixa en aspecte que abans de la guerra i té per base i punt de partida totes les grans Societats i Institucions econòmiques que es crearen cap a la fi del segle passat i especialment de 1885 a 1900, els anys "mares" de l'organització econòmica del segle xx. D'aquella època daten les grans Societats europees, caps del seu engrandiment econòmic. Cap a la fi del segle passat l'economia s'organitzà definitivament a base de la mobilització de les empreses mitjançant les seves "valors" representatives. Aquesta mobilitat de les empreses és el fenomen econòmic característic del segle actual.

Els Estats que més desenrotllament han tingut en Societats Anònimes, és a dir en aquelles empreses que tenen els màxims avantatges per a relacionar-se amb altres, per a passar en part o en totalitat de mans a mans, per a fusionar-se sense perdre la seva personalitat, és a dir de moure's, engrandir-se i fins empetir-se, aquells Estats, doncs, han estat els que han aconseguit el màxim engrandiment econòmic i que s'han mostrat més flexibles i fàcils per a vèncer les dificultats o crisis que se'ls han presentat. Alemanya la primera, on el "Effektenkapitalismus", així anomenat per Liefmann, o capitalisme de "Valors", ja hi estava el doble més desenrotllat en 1913 que a Espanya actualment; Suïssa i Bèlgica, pobles que són els mercats de les empreses d'Europa; Anglaterra, que, aquests anys, a la fi, es decideix a sumar-se al gran moviment, com ho fa notar Lloyd George en un recent article sobre la propagació dels "trusts" a Europa... França, on el corrent tradicionalista es veu reduït a cedir el pas als propulsors de la independència econòmica dels pobles...

Dos Estats, però, hi ha a Europa, capaços d'esdevenir grans potències, on la mobilització de les empreses no ha arribat encara a un tan gran desenrotllament: Itàlia i Espanya.

Aquests dos països estan bastant apartats del moviment general europeu. Aquesta separació, però, és només ideològica i de procediment. En la pràctica, són els Estats on més ràpidament i radicalment s'opera la concentració econòmica de la qual parlem.

* * *

Tot ço que acabem de dir és com una introducció per a fer un paral·lel entre la concentració econòmica general europea i la que també s'opera a Espanya. I s'opera a Espanya, com no podia menys que succeir, puix les Duanes, principal clau manejada fins ara per a dirigir l'economia, no independitzen les economies dites nacionals, sinó que tan sols les regulen. Són com un timó als quatre vents, de la posició i grau d'inclinació del qual depèn la direcció que pren l'aeroplà.

Espanya, per tant, és interdependent en la seva economia o benestar social de les economies dels altres Estats.

Reconeguda aquesta interdependència, hem d'observar que, per a estar en condicions de lluita, és precis que les seves organitzacions econòmiques siguin suficientment concentrades o fortes per a competir amb les dels altres països.

I aquí està el fenomen més interessant de l'economia espanyola.

El desenrotllament del capitalisme de "Valors" no era suficientment gran per a permetre a les empreses econòmiques d'Espanya una mobilitat que les fes concentrar i simplifiqués la direcció de l'economia, fent-la més efectiva. Heus aquí que ço que no ha pogut la iniciativa privada, ho pot l'Estat i ho pot d'una manera molt més ràpida que no pas la de la concentració lliure entre empreses formant Sindicats, primer, i després concentrant-se més íntimament en formes de "Konzern", "Trusts" o en altres formes aconseguides per les operacions de Promoció d'Empreses (1).

Es la política de "Consortis", de "Monopolis" i de protecció, foment i regularització de l'economia nacional. L'Estat té avui dia en les seves mans quasi tota la vida econòmica d'Espanya: arròs, vi, oli, blat i altres cereals, cotó, pesca, plom, sals, iute, carbó, petroli, colorants, automòbils, línies aèries, confederacions hidrogràfiques... i a través de les lleis de protecció i foment de la indústria nacional i de regularització de la seva producció, intervé en tots els moviments de les "empreses", cèl·lules econòmiques,

estiguin o no organitzades amb capital "mobilitzable".

El paral·lel entre Espanya i altres Estats d'Europa és, doncs, ben clar. A Alemanya, Suïssa, Bèlgica, Anglaterra i fins França l'economia està de tal manera concentrada que depèn d'un nombre reduït de Societats les quals orienten l'Estat tot vers les seves conveniències, i el govern econòmic i polític d'aquests països està en les mans i a les resultes d'un grup reduït de persones, no sempre amigues, que són les que controlen a aquestes Societats: *Es la reaparició moderna del Feudalisme medieval.*

A Espanya la direcció de la vida econòmica està, pot dir-se, en mans sols de l'Estat. I la tendència és ben marcada cap a què tota l'economia d'Espanya no depengui més que de l'Estat.

La concentració econòmica és general a Europa, amb la sola diferència de forma. L'una, feudal; l'altra, amb marcada tendència a formar un Estat Socialista o Corporatiu (si la paraula sembla més suau).

La direcció ferma de les economies dels països és avui necessària. La concentració econòmica és indispensable a Europa per a situar-se en condicions de lluita amb els Estats Units de Nordamèrica, els seus creditors i competidors. Manca saber, però, quina és la forma més eficient: la feudal o la socialista.

R. PERPIÑÀ GRAU

(1) El sentit ampli i propi que donem a la "Promoció d'Empreses" pot veure's en la primera part d'una investigació en curs de publicació en "El Financiero" titulada "Sociedades de Promoción de Empresas en Alemania".

OPINIONS D'ALTRE

De *La Vanguardia*:

Si alguna duda nos quedaba de la animosidad con que mira *A B C* todas las cosas de Cataluña, su última campaña contra la Diputación de Barcelona ha venido a traernos la certidumbre de que no son discrepancias políticas solamente las que mueven al citado colega madrileño a tratar con apasionamiento hostil nuestros asuntos. Ahora no se trata de catalanismo; la Diputación de Barcelona la constituyen personas incondicionalmente adictas a la dictadura y a la unidad española. Sin embargo, los ataques de *A B C* han continuado, tomando por pretexto la recaudación de contribuciones, con lo cual se demuestra su evidente mala voluntad no ya para los hombres que ostentan la representación regional, sino para la región catalana en sí misma.

Es lamentable, pero no puede dolernos mucho. Las campañas de *A B C*, al menos por lo que se refiere a Cataluña, suelen dar resultados contrarios a la intención que las orienta. Cuando eran los catalanistas los escogidos por el atrabiliario colega para blanco de sus tiros, cada disparo, cada artículo, cada invención de *A B C* aumentaba el número de los afiliados al partido objeto de sus odios; ahora ha bastado que el mismo periódico se lanzara sobre la Diputación de Barcelona para que se movilizaran en el acto las entidades económicas barcelonesas, dispuestas, primero, a rechazar con energía la campaña, y, después, a rendir un homenaje al presidente de la Diputación, quien, por cierto, ha visto acrecentada la asistencia pública y la simpatía de sus conciudadanos desde que *A B C* tuvo la infeliz ocurrencia de incluirle en su lista negra. En lo futuro, todos los catalanes que ocupen cargos públicos, si quieren ver aumentada rápidamente su popularidad, habrán de procurar, con malicia, atraerse la malevolencia del diario del señor Luca de Tena.

Como un instrumento de percusión, para dar más resonancia a su música desacordada, cuenta ahora *A B C* con un colaborador importante, *La Libertad*, que parece tener especial interés en que la recaudación de tributos vuelva a la compañía arrendataria.

¡Mala causa para no fracasar estrepitosamente! La Diputación de Barcelona demuestra con números que ha superado las anteriores recaudaciones de la compañía particular que se beneficiaba con el cobro de arbitrios merced al abuso de los apremios. Cuenta, además, la Diputación, con la confianza del Gobierno y con el apoyo de la opinión pública, lo primero debido sencillamente a ser todas las autoridades actuales hechura del poder dictatorial, y lo segundo porque el contribuyente ha podido advertir en los encargados de cobrarle una notable diferencia de trato, que ha pasado del abuso a la corrección equitativa. También es de tener en cuenta que si ha de rendir beneficios el trámite de recaudar las contribuciones, será siempre preferible que se aproveche de los mismos una corporación oficial en vez

de una empresa privada. Con el presente sistema, las ganancias vuelven a los ciudadanos, traducidas en mejoras de los servicios públicos; por el contrario, el antiguo procedimiento beneficiaba a particulares únicamente; pero la colectividad no percibía nada.

La campaña de *A B C* y *La Libertad*, sobre ser injusta, tiene un aspecto que debían haber previsto estos colegas para no dar origen a juicios temerarios. Nosotros no ponemos en duda su honorabilidad, pero se está discutiendo un asunto de vulgares intereses materiales, y hay que prever hasta dónde puede ir en sus sospechas el espectador malicioso.

De *La Veu de Catalunya*:

LES ELECCIONS FRANCESSES

Als pobles on hi ha una sensibilitat política, i on el sufragi és una veritat, aquestes oscil·lacions de la massa electoral tenen sempre una expressió fidel a les urnes. És indubtable que el poble francès ha volgut ratificar la seva confiança al govern actual i a la política que representa, i que té ara dues manifestacions bàsiques: la defensa del franc (Poincaré) i l'esperit de Locarno (Briand). Cal no oblidar aquest doble aspecte essencial de la situació.

La victòria ha estat, doncs, igual per a les dues tendències cabdals del Ministeri: la política financiera de Poincaré i la política internacional de Briand. No és una victòria de la reacció, ni una victòria de cap extremisme. És, com diem l'endemà del primer torn d'escrutini, un triomf de la democràcia.

Dintre de poques setmanes, Poincaré presentarà la seva dimissió, i la de tot el Ministeri, al President de la República. Doumergue encarregarà altra volta la formació del nou Ministeri a Poincaré. I l'actual President del Consell de Ministres reorganitzarà el seu gabinet a base de les mateixes forces que ara l'integren. En quina proporció? Això dependrà principalment de l'actitud d'Herriot i dels radicals socialistes.

Briand seguirà dirigint la política exterior de França, mentre el seu estat de salut li permeti ocupar la cartera d'Afers Estrangers.

Herriot haurà de reflexionar seriosament sobre el resultat de les eleccions, abans de seguir donant al govern el concurs del seu esforç personal. El partit radical socialista, al qual pertany i del qual fou cap, és el que més detriment ha patit en les eleccions d'enguany. El detriment que ha patit, és degut a la seva col·laboració amb el govern o al caràcter precari d'aquesta col·laboració? És a dir, ha perdut vots perquè ha estat massa ministerial o perquè no n'ha estat prou? Aquest és el problema que s'han de posar els radicals socialistes i que han de resoldre amb tota decisió, si volen evitar la divisió definitiva del partit.

Noticiari

Espanya

En el Restaurant Martín i en banquet de germanor, dissabte darrer es varen reunir la Junta de Govern d'Acció Popular i la redacció de CATALUNYA SOCIAL per a celebrar l'èxit creixent de la nostra publicació. Hi assistiren el Dr. Alfons Ribó, canonge, Consiliari d'Acció Popular; el President D. Ramon Albó i els senyors Hermenegild Puig i Sais, Joan Alandí, Josep M. Gich, J. Civera i Sormani, Ramon Rucabado, Francesc Manich, Desideri Canals, Ignasi de Llanza, Manuel de Montoliu, Jaume Raventós, Angel Grau, Josep Flo-Térmens i Joan Clavell.

El nostre estimat company de redacció senyor Janer, no va poder assistir al banquet per trobar-se indisposat. Els membres de la Junta que no varen poder assistir a l'acte varen trametre la seva adhesió.

L'il·lustre President d'Acció Popular senyor Albó, va pronunciar breus paraules brindant per la constant creixença de CATALUNYA SOCIAL.

—A l'estatge de la Federació Obrera Catòlica de Barcelona, l'obrer de les Arts Gràfiques Francesc Torres donarà una conferència amb motiu del xxxvii Aniversari de la publicació de l'Encíclica "Rerum Novarum", el dia 13 de maig, sobre el tema: "El collectivisme i l'ortodòxia catòlica."

Tenint en compte la competència del conferenciant, cal esperar que l'acte es veurà molt concorregut.

—A Sevilla la Junta de Dames de l'A. C. ha establert una Borsa de Treball per a les dones.

—El Cardenal Arquebisbe de Toledo, doctor Segura, ha fundat un menjador per a nens pobres en el seu propi palau i sota la seva personal direcció.

—La barriada obrera que comença a construir-se a Càceres constarà de 158 cases.

—Ha obtingut un sonat triomf en l'elecció d'un Comitè Paritari la Federació de Sindicats Obrers Femenins de València.

—La Diputació foral de Guipúscoa vol esmerçar sis milions de pessetes en repoblar les muntanyes.

—La reforma de l'horari del treball ha produït malestar i petits conflictes en moltes fàbriques de teixits. Es de desitjar un encertat arranament.

—El magisteri espanyol ha celebrat una Assemblea a Madrid a la qual han concorregut representants de totes les Associacions de mestres, cosa mai no vista fins ara. El Govern ha promès fer-se càrrec dels seus acords.

—El servei d'Estadística, implantat per la Direcció d'Agricultura, està repartint fulles declaratòries per tot Espanya, amb l'objecte de poder reunir aquest any una estadística completa, que atenyi totes les produccions agrícoles i pecuàries, adobs, maquinària, flugells del camp, etc.

S'ha dotat la secció agronòmica d'un fitxer complet on figuren tots els pobles de cada província.

També s'ha dotat de màquines calculadores per a totalitzar els resultats obtinguts.

—L'Associació oficial de veïns i llogaters de Madrid, organitza la celebració del primer congrés nacional de llogaters, en el qual es discuteixen i senten les bases de la definitiva legislació de lloguers, per a elevar-les als poders públics.

L'Associació de Madrid organitza un curs de conferències i una activa propaganda a favor de la llei definitiva de lloguers.

—La Unió de Sindicats Agrícoles Catòlics de Catalunya ha organitzat un Secretariat Jurídic administratiu, sota la direcció d'un oficial lletrat, amb l'objecte d'informar gratuïtament els dits Sindicats i llurs associats de totes les consultes que se li dirigeixin de caràcter jurídic-administratiu, així com per a encarregar-se de practicar tota mena de gestions als centres oficials, relacionades amb l'organització i funcionament dels Sindicats Agrícoles.

Aquest organisme de la naixent entitat, el qual tants beneficis pot reportar a la classe agrícola, començarà a prestar llurs serveis avui, diumenge; les hores d'oficina són: d'onze a dotze del matí de tots els dies feiners, al local social de l'entitat, Aragó, 297, telèfon G. 1257. Amb l'objecte de donar tota mena de facilitats, s'evacuaran també totes aquelles consultes que es dirigeixin per escrit.

—L'"Associació de Propagandistes Catòlics" ha celebrat una Assemblea regional castellana, a Salamanca, que es dignà presidir el venerable Prelat d'aquella diòcesi, tancant-la amb un discurs eloqüentísim, en el qual anomenà Cavallers de Crist i Abanderats de l'Església els ardits jovents propagandistes, la tasca dels quals és semblant a la que portaven a cap amb tant de profit els nostres il·lustres amics de la Joventut Social.

—La Federació Turolese de Sindicats Agraris Catòlics ha celebrat a Terol una Setmana Social Agrària de "poc soroll i moltes nous". La felicitem gustosos per la bona feina feta.

Estranger

La "Unió d'Acció Social Cristiana" de Brusselles ha organitzat una sèrie de Jornades patronals sobre un tema tan atraient (i per molta de gent sorprenent) com aquest: *La collaboració patronal-obrera per a millorar la situació de la indústria i del treball.*

Aquestes jornades han tingut tant d'èxit com de ressonància i marquen una bona fita en l'aspre camí recorregut per les relacions dels dos elements primaris de la producció.

—Un Magistrat (posem-ho amb lletra majúscula que bé s'ho val), anglès ell, s'ha retirat als 72 anys, però solament 15 de servei, amb un retir global de 96.500 pessetes. Aquest és un dels secrets de les moltes excel·lències de la justícia anglesa.

—Als Estats Units augmenta la criminalitat. Massa rics i massa "pràctics".

—La V Conferència Internacional d'Emigració, que ha tingut lloc a l'Havana, acordà que la VI es celebri a Espanya.

—La democràcia anglesa ha vist augmentats els vots de què disposava, amb catorze milions més, gràcies a la nova llei concedint el dret electoral a les dones majors de vint-i-un anys.

Quina feina a fer paperetes!

Aquest número ha passat per la censura governativa

CATECISME

DE LES GLÒRIES
DE MARIA SANTÍSSIMA

PEL
RVND. P. GREGORI DOMÍNGUEZ,
REDEMPTORISTA

—
TRADUCCIÓ DE
VALENTÍ MARTÍ, PREV.

FOMENT DE PIETAT CATALANA
DURAN I BAS, 11
BARCELONA

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon S. P. 427
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

LA BIBLIA

DE

MONTSERRAT

Aquesta traducció dels textos originals de la Bíblia amb el corresponent comentari, constarà de 23 volums de més de 300 planes en gran format. Unicament es ven per subscripció a tota la sèrie de volums. El preu de cada volum rellogat és de 30 ptes. El pagament s'efectuarà a l'entrega de cada volum.

Demaneu prospectes especials al R. Pare Administrador de les Publicacions.

MONESTIR DE MONTSERRAT (BARCELONA)

Companyia Transatlàntica

VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID	}	Espanya-Nova York	9 expedicions a l'any.
DIRECTE			
RAPID:		Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic	16 expedicions a l'any.
EXPRESS:		Mediterrani i l'Argentina	14 expedicions a l'any.
LINIA:		Mediterrani-Cuba-Mèxic-Nova Orleans	14 expedicions a l'any.
“		Mediterrani, Costa Firme i Pacífic	11 expedicions a l'any.
“		Mediterrani a Fernando Pó	12 expedicions a l'any.
“		a Filipines	3 expedicions a l'any.

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia en els principals ports d'Espanya. A Barcelona oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8

Acadèmia Cots

Direcció general: Portal de l'Angel, 10—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 5041 A.-Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

NO POT MANCAR EN CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Subscripció: Un any, 25 ptes.

Mig any, 15 ptes.

Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24
BARCELONA

FRANQUEO CONCERTADO

ATENCIÓN A. G.—Provincia. 187.